МОВЛЕННЄВІ ОЗНАКИ НЕЩИРОСТІ У ВИСЛОВЛЮВАННЯХ, ПЕРЕДАНИХ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРНЕТ-ТЕЛЕФОНІЇ SKYPE : АВТОРЕФЕРАТ ДИСЕРТАЦІЇ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК : СПЕЦ. 10.02.21 «ПРИКЛАДНА ТА МАТЕМАТИЧНА ЛІНГВІСТИКА»[1] *(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)*

Лыкова О. В.

Реферат. Автореферат кандидатської дисертації О. В. Ликової (спеціальність 10.02.21 «Прикладна та математична лінгвістика»; Москва, 2019; 35 с.) присвячено питанню, яке постає перед кожним, хто оцінює правдивість повідомлень на відстані: за якими мовленнєвими ознаками можна розпізнати нещирість мовця, якщо спілкування відбувається не віч-на-віч, а через інтернет-телефонію Skype. Авторка аналізує три групи індикаторів феномену «нещирість» (паравербальні, невербальні та вербальні), а також засоби мовленнєвого впливу, до яких вдається нещирий комунікант. Це дало змогу скласти перелік індикаторів нещирості, що найкраще сприймаються співрозмовником, і виявити найчастотніші з них у мовленні та поведінці носіїв російської мови й носіїв американського варіанта англійської мови, тож дослідження має порівняльний, міжкультурний характер. Реферат на сайті журналу супроводжує перелік літератури з 208 позицій, з якого видно міждисциплінарну основу роботи. До нього увійшли праці з паралінгвістики та мовленнєвої акустики (Р. К. Потапова, Т. М. Ніколаєва), невербальної семіотики й кінесики (R. Birdwhistell, M. Argyle, Г. Є. Крейдлін), психології емоцій і обману (C. Izard, P. Ekman, A. Vrij, B. DePaulo), а також дослідження методів і валідності поліграфних тестів (C. Honts, B. Verschuere, C. Patrick) та нейробіології обману. Окремий блок становлять роботи з автоматичного аналізу мовлення й невербальної поведінки та мультимодального виявлення обману методами машинного навчання, зокрема з використанням нейронних мереж; є й праці з міжкультурного порівняння обману в комп'ютерно опосередкованій комунікації. У переліку наведено також попередні публікації авторки про просодичні та акустичні індикатори неправди в голосі (2017) і, у співавторстві з Р. К. Потаповою, про вербальну репрезентацію неправди в російській та англо-американській культурах (2016). Для поліграфологів, судових експертів-психологів і слідчих праця корисна як систематизація зовнішніх ознак нещирості, які можна спостерігати під час дистанційного опитування, і як путівник літературою на стику лінгвістики, психології та психофізіології.

Ключові слова: нещирість, мовленнєві ознаки нещирості, паравербальні індикатори, невербальна поведінка, вербальні індикатори, інтернет-телефонія Skype, дистанційна комунікація, міжкультурне порівняння, виявлення обману, прикладна лінгвістика.

Speech Indicators of Insincerity in Utterances Transmitted via Skype Internet Telephony: Abstract of a Dissertation for the Degree of Candidate of Philological Sciences (Specialty 10.02.21 Applied and Mathematical Linguistics)

Lykova O. V.

Abstract. Remote communication via internet telephony changes the set of cues available to a listener who has to judge whether a speaker is sincere. This abstract of a Candidate of Philological Sciences dissertation by O. V. Lykova (specialty 10.02.21, Applied and Mathematical Linguistics; Moscow,

2019) examines speech-based signs of insincerity in utterances transmitted via Skype. The author analyses paraverbal, nonverbal and verbal indicators of the phenomenon of insincerity, together with the means of speech influence used by an insincere communicator. On this basis she compiles a list of the indicators that listeners perceive most readily and identifies those occurring most frequently in the speech and behaviour of native speakers of Russian and of American English, which gives the study a comparative, cross-cultural dimension. The reference list published with the abstract on the journal's website contains 208 items and reflects the interdisciplinary grounding of the work: paralinguistics and speech acoustics, nonverbal semiotics and kinesics, the psychology of emotion and deception (Ekman, Vrij, DePaulo), studies of polygraph test methods and validity (Honts, Verschuere, Patrick), the neurobiology of deception, and machine-learning approaches to automatic and multimodal deception detection. The author's earlier papers on prosodic and acoustic indicators of lying (2017) and, with R. K. Potapova, on the verbal representation of lies in Russian and Anglo-American cultures (2016) are also listed. For polygraph examiners, forensic psychologists and investigators, the work offers a structured inventory of observable signs of insincerity in remote interviews and a guide to the literature at the intersection of linguistics, psychology and psychophysiology.

Keywords: insincerity, deception detection, paraverbal cues, nonverbal behaviour, verbal indicators, Skype, internet telephony, cross-cultural comparison, applied linguistics, remote interviewing.

Першоджерело: *Лыкова О. В. Речевые признаки наличия неискренности в высказываниях, передаваемых с помощью Интернет-телефонии Skype : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.21. Москва, 2019. 35 с. Реферат оприлюднено в журналі 13.10.2021.*

References

1. Lykova O. V. Movlennievi oznaky neshchyrosti u vyslovliuvanniakh, peredanykh za dopomohoiu internet-telefonii Skype [Speech Indicators of Insincerity in Utterances Transmitted via Skype Internet Telephony: Abstract of a Dissertation for the Degree of Candidate of Philological Sciences (Specialty 10.02.21 Applied and Mathematical Linguistics)] : avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovoho stupenia kandydata filolohichnykh nauk : spets. 10.02.21 "Prykladna ta matematychna linhvistyka" : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2024. Vol. 9, No. 2 (50). URL: https://expertize-journal.org.ua/doslidzhennya-na-poligrafi/5920-rechevye-priznaki-nalichiya-neiskrennosti-v-vyskazyvaniyakh-peredavaemykh-s-pomoshchyu-internet-telefonii-skype-avtoreferat-dissertatsii-na-soiskanie-uchenoj-stepeni-kandidata-filologicheskikh-nauk-spetsialnost-10-02-21-prikladnaya-i-matematicheskaya-lingvistika-lykova-olga-vladimirovna-moskva-2019-35-s (onovlena versiia vid 13.10.2021). [in Ukrainian].